

MVO-SECTORPASPOORT VLEESVERWERKENDE NIJVERHEID

De laatste jaren werd intensief gewerkt aan milieuvriendelijke bedrijfsprocessen, goed werkgeverschap, terugdringen van de negatieve impact op mens en milieu, voedselveiligheid en traceerbaarheid, enz. Met een wildgroei aan studies, projecten, onderzoeken, die daarenboven vaak handelen over deelthema's van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), is uitgebreid ingezet op 'doing things right': efficiëntieverbetering en tegengaan verspilling van kapitaal, inzet en grondstoffen. Maar tegelijk wordt het steeds moeilijker om door de bomen het bos te blijven zien.

Met de ESF-sectoroproep GRI werd aan sectororganisaties de kans geboden om in te zetten op 'doing the right things': doelgericht focussen op die uitdagingen die de meeste meerwaarde kunnen creëren, zowel op ecologisch, sociaal-maatschappelijk als financieel vlak. Op die manier wordt duurzaamheid ingebed in een langetermijnvisie. Duurzaamheid betekent immers ook de rekbaarheid en draagkracht hebben om een crisis te overwinnen. Door in te zetten op innovatie, een constructieve dialoog met medewerkers, klanten en leveranciers, stimulerende en veilige werkomgevingen, terugdringen van de milieubelasting, kunnen onze bedrijven immers het verschil maken.

Het is bekend dat bedrijven die initiatieven nemen om maatschappelijk verantwoord te ondernemen een voetje voor hebben. Als ook hun klanten en andere stakeholders op de hoogte zijn van het duurzame bedrijfsbeleid kan dit bovendien een concurrentieel voordeel opleveren.

Neemt u ook al initiatieven waaruit uw betrokkenheid met mens en milieu blijkt? Fantastisch! Maak uw duurzaamheidsinspanningen dan vooral ook meetbaar, kenbaar én aantoonbaar.

Dit MVO-sectorpaspoort zet u hierbij op weg!

Wat is een MVO-sectorpaspoort?

Er is geen 'one size fits all' model voor duurzame ondernemingen. Elke sector heeft eigen aandachtspunten en uitdagingen. Vandaar dat Belgacom, drie pilootbedrijven en verschillende stakeholders hebben samengewerkt bij het opstellen van een eigen MVO-sectorpaspoort. Dit MVO-sectorpaspoort verzamelt de meest relevante **uitdagingen op financieel-economisch, sociaal-maatschappelijk en ecologisch vlak** en koppelt deze aan een set van indicatoren. De bedoeling hiervan is om de drempel naar een duurzaamheidsverslag – en hieraan gekoppelde duurzaamheidsstrategie – voor bedrijven in de sector te verlagen.

Een **duurzaamheidsverslag** is een nuttig instrument om de MVO-koers te bepalen, het nodigt uit om doelen te stellen en nieuwe initiatieven te nemen. De referentiestandaard als het gaat om de publicatie van economische, sociale en milieu-informatie, is het Global Reporting Initiative (GRI). GRI produceert 's werelds meest volledige raamwerk voor duurzaamheidsverslaggeving, om zo meer transparantie van organisaties te bewerkstelligen. Het raamwerk, met de Reporting Guidelines als hart, zet principes en indicatoren uiteen die bedrijven kunnen gebruiken bij het meten en rapporteren van hun economische, ecologische en sociale prestaties. GRI streeft naar een continue verbetering en een toename in het gebruik van de richtlijnen, die gratis beschikbaar zijn via www.globalreporting.org.

Meest relevante duurzaamheidsuitdagingen voor onze sector

Onze sector kent vele uitdagingen en ambities. De ene al relevanter en belangrijker dan de andere. De **materialiteitsmatrix** geeft zowel de prioriteiten van onze sector (horizontale as 'belang voor het bedrijf/sector') als de verwachtingen en belangen van onze stakeholders (vertikale as 'belang voor de stakeholders') weer. De thema's zijn geordend in vijf categorieën (conform de GRI-richtlijnen):

De thema's zijn geordend in vijf categorieën (conform de GRI-richtlijnen):

- Economisch
- Milieu
- Arbeidsomstandigheden
- Bijdrage aan de maatschappij, mensenrechten
- Productverantwoordelijkheid

De betrokken **stakeholders** waren VITO - An Derden, IPV - Karl Meuris, Belgische Keurslagers - Marc Van Tilborgh, Ter Beke - Guido Bresseleers, Scholt Energietechniek - Pieter Claerhout, Unizo - Bart Persoons,

ACV - Bart Vannetelbosch, Unizo - Luc Ardies, Comeos - Nathalie De Greve en Isabelle Peereman, Imperial - Frank Vanden Driessche, Vlaamse Overheid Departement Landbouw en Visserij - Lieve De Smit en Fenavian - Anneleen Vandewynckel. Deze groep werd twee keer geconsulteerd. In een eerste stakeholderoverleg werd een longlist aan mogelijke thema's besproken (november 2013). In de daaropvolgende validatieworkshop beïnvloedde de stem van de stakeholders de keuze van de thema's en de indicatoren (januari 2014). Elke partij kon aangeven welke uitdagingen hij zag als prioriteiten voor de sector in het streven naar duurzaamheid. Deze informatie werd vervolgens gebundeld in een matrix en voor de prioritaire thema's werden indicatoren gezocht waarmee het betreffende thema kan worden gemonitord en de realisaties inzichtelijk kunnen worden gemaakt. De medewerking van de stakeholders was cruciaal voor de beoordeling van de thema's, die werden weerhouden als zijnde het meest relevant in het MVO-paspoort van onze sector.

“De meest succesvolle bedrijven in de toekomst zijn zij die investeren in duurzaamheid en een waarde toevoegen aan de maatschappij. Wie nu niet begint met maatschappelijk verantwoord ondernemen, mist de boot.”

De herkomst van het vlees waarvan vleeswaren gemaakt worden zijn van cruciaal belang. Wij wensen kwaliteitsvolle producten aan te kopen die op een eerlijke en correcte manier zijn vervaardigd met respect voor mens en dier.

Materialiteitsmatrix

zeer belangrijk

Belang voor de stakeholders

niet belangrijk

Belang voor het bedrijf/sector

zeer belangrijk

Leveranciersbeoordeling voor milieu aangelegenheden/ arbeidsomstandigheden/ maatschappelijke criteria
Genetisch gemanipuleerde producten (voeding van dieren)

Biodiversiteit
Emissies broeikasgassen

Leveranciersbeoordeling kruiden/specerijen

Groenvoorziening (cfr. geluidhinder)

Geur
Geluid

Claims (zoutarm, vitamine, ed.)

Milieu-investeringen
Verpakking

Man/vrouw verhouding
Leeftijd
Aankoopbeleid palmolie

Diversiteit en kansen

Maatschappelijke betrokkenheid
Dierenwelzijn

Bodemverontreiniging
Opleiding
Kwaliteitscontrole grondstoffen
Inplanting van het bedrijf in leefomgeving
Nutritionele vereisten
Zoutreductie

Energiebesparing
Economische prestaties
Waterverbruik/Afvalwater
Tewerkstelling
Medewerkerstevredenheid
Lokale sourcing (veevoeder +dier)
Afval
Voedselverlies
Voedselveiligheid
Klachtenbeheer ivm smaak en kwaliteit, vreemde voorwerpen in producten (bv. metaal, plastic)
Leveranciersbeoordeling op voedselveiligheid, dierenwelzijn, traceerbaarheid en niches (bv. bio)

Lokale afzet
Transport van eigen producten
Terugname/recyclage
EDI
Naleving milieuwetgeving
Diversiteit (ook pesten op het werk)
Gecontroleerde transport, slacht en uitsnijden
Naleven van de wetgeving
Etikettering (houdbaarheid, allergenen, voedingswaarde, traceerbaarheid)
Klantentevredenheid
Reclame en promoties
Naleving regelgeving i.v.m etikettering

Hoe deze uitdagingen meetbaar maken?

Fenavian leden die invulling willen geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid besteden minstens aandacht aan onderstaande MVO-thema's. Voor

elk thema wordt een voorstel gedaan voor indicatoren. Waar mogelijk wordt tevens verwezen naar een GRI-indicator. Meer toelichting over de berekening en omschrijving van

deze indicator vindt u in de GRI G4 richtlijnen, die u kan downloaden via <https://www.globalreporting.org/reporting/g4/Pages/default.aspx>

Thema	Voorgestelde indicator	GRI-verwijzing
Economische prestaties	<p>Samenvatting van de jaarrekening (in euro):</p> <ul style="list-style-type: none"> Inkomsten/omzet Werkingskosten Betalingen aan kapitaalverstrekkers (dividenden, financiële kosten) Betalingen aan overheden (belastingen) Winst/verlies, EBITDA Investerings Aantal projecten inzake innovatie 	G4-EC1 Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd
Aankoopbeleid Leveranciersbeoordeling op voedselveiligheid, dierenwelzijn, traceerbaarheid en niches (bv. bio) Dierenwelzijn	<ul style="list-style-type: none"> Deel van de uitgaven dat besteed wordt bij (lokaal*gevestigde leveranciers op belangrijke bedrijfslocaties) Significante potentiële en actuele effecten in de toeleveringsketen en ondernomen acties % leveranciers die werden gescreend op deze effecten Aantal ton of % gecertificeerde grondstoffen <p><i>* lokaal kan gedefinieerd worden als afkomstig van een straal van 100 km</i></p>	<p>G4-EC9 Deel van de uitgaven dat besteed wordt bij lokaal gevestigde leveranciers op belangrijke bedrijfslocaties</p> <p>G4-EN32, G4-EN33 Beoordeling leverancier milieu</p> <p>G4-LA14, G4-LA15 Beoordeling leverancier arbeidsomstandigheden</p> <p>G4-HR1 -> 12 Mensenrechten</p> <p>G4-SO9, G4-SO10 Beoordeling leverancier mensenrechten</p> <p>G4-EN1 Totale hoeveelheid gebruikte materialen naar gewicht of volume</p>
Energiebesparing	<ul style="list-style-type: none"> Elektriciteitsverbruik (GJ, kWh) Gasverbruik (GJ, m3) Brandstofverbruik (GJ, kWh) Elektriciteitsverbruik (GJ, kWh) per ton product Gasverbruik (GJ, m3) per ton product Brandstofverbruik (GJ, kWh) per ton product Totale GJ per ton product 	G4-EN3 Energie (verbruik/opwekking) binnen de organisatie
Waterbesparing en –hergebruik Afwalwater	<ul style="list-style-type: none"> Watervbruik (m3 leidingwater/grondwater) Watervbruik per ton product % en volume hergebruikt water Volume afvalwater en waterkwaliteit (waterzuiveringsinstallatie) 	<p>G4-EN8 Totale wateronttrekking per bron.</p> <p>G4-EN10 Percentage en totaal volume van gerecycleerd en hergebruikt water</p> <p>G4-EN24 Totaal aantal en volume van significante lozings</p>

“
Zonder omzet en winst
geen bedrijfscontinuïteit

”
Door het creëren van
tewerkstelling lever je ook
een positieve bijdrage aan
de maatschappij.

Thema	Voorgestelde indicator	GRI-verwijzing
Grondstoffen Afval Voedselverlies	<p>Aan de hand van een input/outputflow (in ton of %):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Input: tonnages aangekocht • Output: <ul style="list-style-type: none"> o tonnages verwerkt en vermarkt o nevenstromen (productieonregelmatigheden, verkeerde etikettering, verpakkingsfoutjes en voorraadoverschotten) <ul style="list-style-type: none"> • voedselbanken • veevoeder (hobby) • vetsmelter o slib waterzuiveringsinstallatie <ul style="list-style-type: none"> • vergisting • bemesting o zout/restpekkel + bestemming o andere stromen (restafval, papier/karton, verpakking enz.) 	<p>G4-EN1 Totale hoeveelheid gebruikte materialen naar gewicht of volume</p> <p>G4-EN23 Totaalgewicht afval naar type en verwijderingsmethode</p>
Milieu-investeringen	<ul style="list-style-type: none"> • Investerings in milieubescherming • Deelname aan milieuprojecten (bv. milieucharter) 	<p>G4-EN31 Totale uitgaven aan en investeringen in milieubescherming naar type</p>
Verpakking	<ul style="list-style-type: none"> • % gerecycleerd/hergebruikt verpakkingsmateriaal (cfr.cijfers FOST Plus/Val-I-Pac) • % bioplastics • Innovatie in verpakkingstechniek • Preventiemaatregelen verpakkingen (cfr. preventieplan) 	<p>G4-EN28 Percentage producten dat is verkocht en waarvan de verpakking is ingezameld, naar categorie</p>
Tewerkstelling	<ul style="list-style-type: none"> • Totaal personeelsbestand (verplichte GRI-indicator) • totaal per contracttype, regio en geslacht • vast/tijdelijk per contracttype en geslacht • interims / onderaannemers / zelfstandigen • significante wijzigingen, seizoenswijzigingen • Personeelsverloop per leeftijd <30 jaar, 30-50 jaar, >50 jaar • Personeelsverloop per geslacht M / V • Aantal nieuwe medewerkers per leeftijd <30 jaar, 30-50 jaar, >50 jaar • Aantal nieuwe medewerkers per geslacht M / V 	<p>G4-LA1 Totaal aantal en snelheid van personeelsverloop en nieuwe aanwervingen per leeftijdsgroep, geslacht en regio</p>
Medewerkerstevredenheid	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal ziekteperioden • Aantal nieuw begonnen ziekteperiodes • Andere afwezigheidsdagen + redenen • Afwezigheidsdagen oww arbeidsongevallen <ul style="list-style-type: none"> o Ernstgraad/frequentiegraad o Met/zonder werkverlet • Sterfgevallen • Verzuim/aanwezigheidsbeleid • Beleid tav medewerkerstevredenheid, klachtenbeheer arbeidsomstandigheden • Opleidingen (aantal, ...) 	<p>G4-LA6 Letsel-, beroepsziekte-, uitvaldagen- en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen per regio en per geslacht</p> <p>G4-LA16 Aantal geregistreerde en opgeloste klachten arbeidsomstandigheden</p>

“het MVO-sectorpaspoort kan een zeer goed instrument zijn om duurzaamheid duidelijk op de agenda te houden en iedereen in het bedrijf aan te moedigen actief aandacht te hebben voor duurzaamheid

<p>Maatschappelijke betrokkenheid</p>	<p>Noord / Zuid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maatschappelijke investeringen • Sociale doelen 	<p>G4-SO1 Percentage activiteiten met geïmplementeerd lokaal gemeenschapsengagement, impact beoordeling en ontwikkelingsprogramma's</p> <p>G4-SO2 Activiteiten met een significante potentiële en actuele negatieve impact op de lokale gemeenschap</p> <p>G4-EC1 Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd</p>
<p>Voedselveiligheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid tav (volledige) traceerbaarheid • Aantal geregistreerde en opgeloste klachten • % en totaal aantal activiteiten onderworpen aan audits en/of beoordelingen rond voedselveiligheid (bv. BRC, autocontrole, HACCP, IFS) • Totaal aantal uren personeelstraining over beleid en procedures betreffende aspecten van voedselveiligheid die relevant zijn voor de activiteiten, met inbegrip van het percentage van het personeel dat de trainingen gevolgd heeft 	<p>G4-PR1 Percentage van belangrijke product- en dienstencategorieën, waarvan de gevolgen inzake gezondheid en veiligheid worden beoordeeld met het oog op verbetering</p> <p>G4-PR2 Totaal aantal gevallen van niet-naleving van regelgeving en vrijwillige codes betreffende gevolgen voor gezondheid en veiligheid van producten en diensten gedurende de levensduur, naar type resultaat.</p>
<p>Klachtenbeheer ivm smaak en kwaliteit, vreemde voorwerpen in producten (bv. metaal, plastic)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal geregistreerde en opgeloste klachten 	<p>G4-PR5 Beleid ten aanzien van klanttevredenheid, met inbegrip van resultaten van onderzoeken naar klanttevredenheid</p>

De vleesverwerkende nijverheid is een belangrijke sector in België en meer specifiek binnen de voedingsindustrie. Zo'n 180 bedrijven (de meerderheid KMO's) stellen een 6000-tal personen te werk in de dagelijkse verwerking van hoofdzakelijk varkensvlees maar ook rundsvlees, gevogelte, wild, ... in allerlei soorten kwaliteitsvolle vleeswaren. De sector genereert maar liefst 2 miljard jaarlijkse omzet.

De producten die de Belgische vleesverwerkende industrie op de markt brengt zijn ontegensprekelijk kwalitatief hoogstaand. Elk stukje charcuterie start met een strenge, nauwkeurige selectie van de ingrediënten. Elk facet van het productieproces wordt nauwlettend in het oog gehouden. Alles wordt streng gecontroleerd en de productie gebeurt met enorme zorg voor de voedselveiligheid. Bovendien worden de Belgische vleeswaren gemaakt met echt vakmanschap en met respect voor traditie: we hebben in ons land een zeer rijke geschiedenis in het maken van vleeswaren, die eeuwen

teruggaat. De Belgische vleeswaren worden ook gekenmerkt door hun grote diversiteit: pensen, salami, ham maar denk ook maar aan geperste kop of worst, ... Onze paté is wereldwijd bekend. Maar men kent ons ook van de wendbaarheid en de flexibiliteit van onze bedrijven.

Enerzijds is de hele sector gebaseerd op een rijke traditie en authentieke ambacht, anderzijds is er ook veel aandacht voor permanente innovatie. Door continu onderzoek en productinnovatie kan men steeds beter antwoorden op nieuwe noden van de consumenten, onder meer rond nutritionele waarde.

De vleesverwerkende industrie wordt voortdurend geconfronteerd met nieuwe uitdagingen. Fenavian, de Federatie van de Vleeswarenmakers, beseft dit als geen ander en speelt in op de steeds veranderende context. Samen met haar leden wil de federatie bijdragen tot een betere en duurzamere wereld. Met dit MVO-paspoort, staat Fenavian de bedrijven

van haar sector bij om zelf de handen uit de mouwen te steken en om op een eenvoudige en nauwkeurige manier een duurzaamheidspolitiek uit te bouwen. Met als doel de Belgische vleeswarenindustrie vandaag en in de toekomst verder uit te bouwen, en de kwaliteit waarvoor zij bekend staat te vrijwaren en voortdurend te optimaliseren. En we produceren onze vleeswaren met aandacht voor duurzaam ondernemen... en dat mag gezegd worden.

Vleeswaren van bij ons, daar mogen we trots op zijn!

Anneleen Vandewynckel
Directeur Fenavian

MVO-sectorpaspoort in de praktijk ...

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is steeds belangrijker voor bedrijven. Maar hoe begin je hieraan als bedrijf en blijf je het bos door de bomen zien in alle MVO-aspecten en uitdagingen? En hoe kan je de geleverde inspanningen en concrete realisaties meetbaar en aantoonbaar maken? Met dit MVO-sectorpaspoort zetten we u alvast in de goede richting ...

Met het MVO-sectorpaspoort, en dus de identificatie van de kernthema's wordt de drempel voor de bedrijven uit de sector lager om met MVO aan de slag te gaan. Drie pilootbedrijven

(Vleeswaren Corma - Ganda Ham, Vleeswaren Antonio – Breydel en Gold Meat) testten dit sectorpaspoort uit en maakten hun inspanningen zichtbaar in een duurzaamheidsverslag als inspiratiebron voor sectorgenoten.

www.ganda.be

www.breydel.be/nl/bedrijf/duurzaamheid

www.goldmeat.be/nl/duurzaamheidsverslag

Colofon

Dit MVO-sectorpaspoort werd gerealiseerd door Fenavian met steun van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en onder begeleiding van een externe consultant (Anouk Van de Meulebroecke, slidingdoors). Drie pilootbedrijven engageerden zich om transparant over hun ecologische en sociale inspanningen te communiceren in een duurzaamheidsverslag. Op die manier wensen we bij te dragen aan een verdere professionalisering van onze sector.

Meer informatie: www.fenavian.be

Maart 2015

